Euroopan parlamentti
2024-2029

Kalatalousvaliokunta

2024/0159(NLE)

14.11.2024

***

SUOSITUSLUONNOS

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Guinea-Bissaun tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan pöytäkirjan (2024–2029)
tekemisestä Euroopan unionin puolesta
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: Eric Sargiacomo

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT 6

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA.....9

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Guinea-Bissaun tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan pöytäkirjan (2024-2029) tekemisestä Euroopan unionin puolesta
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (12475/2024),

– ottaa huomioon Euroopan yhteisön ja Guinea-Bissaun tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevan pöytäkirjan (2024–2029),

– ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohdan sekä 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan ja 218 artiklan 7 kohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C10-0108/2024),

– ottaa huomioon ...[1] antamansa päätöslauselman, joka ei liity lainsäädäntöön, esityksestä päätökseksi,

– ottaa huomioon budjettivaliokunnan talousarvionäkökohtia koskevan arvion,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 107 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 117 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan suosituksen (A10-0000/2024),

1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Guinea-Bissaun tasavallan hallituksille ja parlamenteille.

[1] Hyväksytyt tekstit, P10_TA(0000)0000

PERUSTELUT

Guinea-Bissaun tasavalta

Guinea-Bissau on maa, jossa on 1,8 miljoonaa asukasta ja 11 etnistä ryhmää. Puolet väestöstä asuu kaupungeissa, ja osuuden odotetaan kasvavan. Noin 60 prosenttia väestöstä on alle 25-vuotiaita. Syntyvyys ja myös lapsikuolleisuus ovat korkeita (54,8 kuolemantapausta tuhatta syntyvää lasta kohti). Yli 40 prosenttia väestöstä on lukutaidotonta. YK:n inhimillisen kehityksen indeksissä maa on edellisen pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen pudonnut kaksi paikkaa ja on nyt sijalla 179 kaikkiaan 193 maan joukossa (UNDP, 2021).

Guinea-Bissaun talous on perinteisesti perustunut kotimaisiin luonnonvaroihin. Maatalouden osuus on 56 prosenttia maan BKT:stä ja 90 prosenttia viennistä, ja se keskittyy yhteen ainoaan viljelykasviin, cashewpähkinään. Tuotannon monipuolistaminen on yksi merkittävimmistä haasteista, joita maalla on edessään.

Lähes kolmannes valtion tuloista oli peräisin kansainvälisiltä avunantajilta, ja EU:n osuus tästä avusta oli noin kolmannes. EU:n ja Guinea-Bissaun välisen kalastuskumppanuussopimuksen (kestävää kalastusta koskeva kumppanuussopimus viimeisimmän version mukaan) nojalla kalavarojen hyödyntämisestä korvauksena siirretyt varat ovat merkittävä osa maan julkista taloutta.

Laaja mannerjalusta, jolle joet tuovat ravintoa, ja valtameren merivirtojen kausiluonteinen kumpuaminen takaavat runsaat kalavarat sekä rannikko- että valtamerilajien osalta. Tärkeimpiin kaupallisesti arvokkaisiin kantoihin kuuluu pohjakalalajeja, pieniä pelagisia lajeja, vaeltavia suuria pelagisia lajeja, äyriäisiä (katkaravut, syvänmerenkatkaravut mukaan luettuina) ja pääjalkaisia (kalmarit ja mustekalat).

Pienimuotoinen kalastus, johon sisältyy kotitarvekalastus, takaa muutaman tuhannen kalastajan ja heidän perheidensä toimeentulon. Näistä osa on lähtöisin naapurimaista (lukumäärä vaihtelee arvioiden mukaan).

Kalastustuotteiden kauppaa EU:n kanssa on haitannut se, ettei Guinea-Bissau ole pyrkimyksistään huolimatta pystynyt noudattamaan EU:n terveysvaatimuksia. Analyyseista ja laadunvalvonnasta vastaavan laboratorion perustaminen ja sen akkreditointi pitkällisen prosessin jälkeen (heinäkuussa 2014 ja kehittäminen jatkuu) parantavat maan valmiuksia tällä alalla ja voivat toivon mukaan edistää tilanteen muuttumista.

EU:n ja Guinea-Bissaun kalastussopimus

Guinea-Bissaun tasavallan ja Euroopan yhteisön välinen ensimmäinen kalastussopimus on peräisin vuodelta 1980. Siitä lähtien ETY:n/EU:n jäsenvaltioiden laivastoilla on ollut mahdollisuus kalastaa kyseisen maan vesialueilla. Vuonna 2007 osapuolet allekirjoittivat kalastuskumppanuussopimuksen. Sen jälkeen sopimuksen täytäntöönpanoa koskevien pöytäkirjojen voimassaoloa on jatkettu ilman eri toimenpiteitä ja/tai neuvottelemalla. EU keskeytti omasta aloitteestaan sopimuksen soveltamisen huhtikuusta 2012 lokakuuhun 2014 sotilasvallankaappauksen seurauksena. Äskettäin tästä pöytäkirjasta käydyissä neuvotteluissa tuotiin esiin tarve tarkistaa pöytäkirjan nojalla EU:n kalastuslaivastoille myönnetyistä

kalastusmahdollisuuksista maksettavaa taloudellista korvausta.

EU:n ja Guinea-Bissaun tasavallan välisen kalastuskumppanuussopimuksen täytäntöönpanoa koskevaa nykyistä pöytäkirjaa (2024–2029) on sovellettu väliaikaisesti sen allekirjoituspäivästä eli 18. syyskuuta 2024 alkaen. Tämän kalastussopimuksen nojalla EU:n jäsenvaltioiden alukset saavat kalastaa Guinea-Bissaun vesillä.

Pöytäkirjassa määrätään kalastusmahdollisuuksista seuraavissa luokissa: katkarapuja pyytävät pakastustroolarit, kaloja ja pääjalkaisia pyytävät pakastustroolarit, pieniä pelagisia lajeja pyytävät troolarit, nuottaa käyttävät tonnikalan pakastusalukset ja siima-alukset sekä vapapyydyksiä käyttävät tonnikala-alukset.

Kyseessä on monilajisopimus, joka kattaa tonnikalan sekä pääjalkaiset, katkaravut ja pohjakalalajit. Sopimus kuuluu tonnikalan kalastusta Länsi-Afrikassa sääntteleviin kalastussopimuksiin, ja se on yksi ainoastaan kolmesta monilajisopimuksesta alueella (muut on tehty Marokon ja Mauritanian kanssa).

Sopimuksessa vahvistettujen kalastusmahdollisuuksien perustana ovat parhaat käytettävissä olevat tieteelliset lausunnot ja kansainvälisen Atlantin tonnikalojen suojelukomission (ICCAT) suositukset.

EU:n rahoitusosuus tähän uuteen pöytäkirjaan on arviolta 85 miljoonaa euroa viiden vuoden aikana, mikä tekee 17 miljoonaa euroa vuodessa. Tästä vuotuisesta määrästä 4,5 miljoonaa euroa osoitetaan Guinea-Bissaun kestävän kalastuksenhoidon, valvonnan ja tarkkailun valmiuksien edistämiseen ja paikallisten kalastusyhteisöjen tukemiseen.

EU:n rahoitusosuuden lisäksi alusten omistajat maksavat Guinea-Bissaun hallinnolle lisenssi- ja pyyntimaksuja saadakseen kalastaa. Kun EU:n rahoitusosuus ja EU:n toimijoilta perityt maksut yhdistetään, kokonaismäärä tekee arviolta yli 100 miljoonaa euroa viiden vuoden aikana.

Esittelijä toivoo, että uusi pöytäkirja mahdollistaa entistä tiiviimmän yhteistyön EU:n ja Guinea-Bissaun välillä, jotta voidaan edistää kalavarojen kestävää hyödyntämistä Guinea-Bissaun vesillä ja tukea maan pyrkimyksiä kansallisen kalatalousalan ja siihen liittyvien alojen kehittämiseksi.

Afrikan kehityspankin ja muiden sijoittajien (esimerkiksi Kiinan) hiljattain tekemät investoinnit infrastruktuuriin sekä Alto Bandimin pienimuotoisen kalastuksen satama (purkamista ja jalostamista varten) tarjoavat maalle mahdollisuuden mutta ovat riittämättömiä tarpeiden täyttämiseksi. Sellaisen kalojen purkuun, varastointiin ja jalostukseen liittyvän infrastruktuurin kehittäminen, jota Guinea-Bissaun vesillä toimiva teollinen laivasto voisi käyttää, olisi erityisen merkityksellistä paitsi kyseisen toiminnan myös maan kalastusalan kehityksen kannalta, ja se mahdollistaisi markkinoiden sekä jakelu- ja markkinointirakenteiden luomisen sekä laadun analysoinnista vastaavien laboratorioiden perustamisen.

Esittelijä katsoo, että sopimuksella on edistettävä maan omavaraisuutta, tuettava sen kehitysstrategiaa ja varmistettava sen suvereniteetti.

Tästä syystä esittelijä suosittaa, että parlamentti antaa hyväksyntänsä tämän

kalastuskumppanuussopimuksen ja sen pöytäkirjan allekirjoittamiselle ottaen huomioon sen merkityksen Guinea-Bissaun tasavallalle ja maan vesillä toimiville EU:n laivastoille.

Ottaen huomioon parlamentin roolin ja toimivaltuudet tällä alalla esittelijä katsoo, että sopimuksesta on asianmukaista ja tarpeellista antaa päätöslauselma, joka ei liity lainsäädäntöön ja johon sisältyy huomioita ja suosituksia, jotka komission olisi otettava huomioon nykyisen pöytäkirjan voimassaolon aikana (mitä ei valitettavasti ole aikaisemmin aina tapahtunut).

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi esittelijä haluaa tuoda esiin seuraavat erityishuomiota vaativat näkökohdat.

Sopimuksella on edistettävä Guinea-Bissaun kalastusalan sekä siihen liittyvien elinkeinojen ja toimintojen tosiasiallista kestävää kehitystä ja kasvatettava siten maahan sen luonnonvarojen hyödyntämisen seurauksena jäävää lisäarvoa.

Lopuksi esittelijä korostaa, että Euroopan parlamentille on ilmoitettava kaikissa vaiheissa täysimääräisesti ja välittömästi tähän pöytäkirjaan sekä sen uusimiseen ja täytäntöönpanoon liittyvistä menettelyistä, kuten todetaan tämän suosituksen yhteydessä annetussa päätöslauselmassa, joka ei liity lainsäädäntöön.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti saaneensa tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöluonnosta:

Yhteisö ja/tai henkilö
Europêche
European Transport Workers' Federation (ETF)
Coalition pour des Accords de Pêche Equitables CAPE/CFFA

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

Kun luettelossa mainitaan luonnollisen henkilön nimi ja/tai tehtävänimike, esittelijä vakuuttaa antaneensa kyseiselle henkilölle Euroopan parlamentin tietosuojaselosteen numero 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), jossa määritetään henkilötietojen käsittelyyn sovellettavat ehdot ja siihen liittyvät oikeudet.